

SLOVENSKI NAROD

Iznaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike — inserati do 80 petič vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inserati petič vrst & Din 4.—, Popust po dogovoru, inseratni davek posebej — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za izozemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vračaja.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska 6, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 66; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.

Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Stojadinović v Rimu:

Komunike o rimskih razgovorih

Razgovori, ki jih je imel predsednik vlade dr. Stojadinović z italijanskimi državnikmi, so se nanašali na poglobitev prijateljskih odnosov med Jugoslavijo in Italijo

RIM, 9. decembra. AA. Stefani: O italijansko-jugoslovenskih razgovorih, ki so se te dni vršili v Rimu o priliki obiska dr. Stojadinovića, je bilo objavljeno naslednje uradno poročilo:

Na sestankih, ki jih je imel jugoslovenski ministrski predsednik in zunanji minister dr. Milan Stojadinović z Ducejem in italijanskim zunanjim ministrom grofom Ciano, se je na temelju proučevanja posebnih in splošnih vprašanj, ki zanimajo obe državi, jasno pokazalo, da se odnosi med Italijo in Jugoslavijo razvijajo v popolni harmoniji z beograjskim sporazumom z dne 25. marca t. l. Ugovinjeno je bilo, da je volji za prijateljstvo in popolno zaupanje, ki se je uveljavila v teh sporazumih, v polni meri odgovarjala politična delavnost obeh

soslednih in prijateljskih držav kakor tudi to, da so beograjski sporazumi že pokazali odlične uspehe. Zato je potreben sklep, da postane to sodelovanje še bolj pristržno in tesno na vseh področjih in to v skupnem italijansko-jugoslovenskem interesu s ciljem, da se utrdi mir in red.

Slovo od Rima

Rim, 9. dec. AA. Odhod predsednika vlade in zunanjega ministra dr. Milana Stojadinovića je bil predviden za 0.15 ponoči. Takoj po 23. uri so se začeli zbirati na postaji Termini zastopniki vojaških, civilnih in stranknih oblasti. Na peronu sta se postavili dve četi kraljevih karabinerjev. Bili so v paradni uniformi. V dvorni čakalnici so se zbrali poveljniki milice general Russo, državni podtajnik za letalstvo general Valle, rimski prefekt Presti, poveljnik mesta general Siciliani, guverner Rima princ Colo-

na, jugoslovenski poslanik pri Vatikanu Miroslović z vsem osebjem našega poslanstva pri Vatikanu.

Sedem minut pred polnočjo se je pripeljal na postajo predsednik italijanske vlade Mussolini. Godba je zaigrala italijansko himno in Marcia Reale. Mussoliniju so takoj raportirali, nato pa je pregledal častno četo. Ko je kmalu zatem prispel na postajo dr. Stojadinović, je godba zaigrala jugoslovensko himno, predsednik vlade pa se je pristržno pozdravil z Ducejem. Nato sta oba predsednika obšla častno četo. Do odhoda vlake se je dr. Stojadinović razgovarjal z navzočimi odličniki. Ko je prispel vlak, je dr. Stojadinović pristopil k Mussoliniju in se z njim pristržno poslovil. Zunanji minister grof Ciano in minister za propagando Alfieri sta vstopila v vlak in spremljala jugoslovenskega predsednika vlade do Milana. Ko je dr. Stojadinović vstopil v vlak, se je še z okna razgovarjal z Mussolinijem. Ko se je vlak začel počasi odmikati, je Duce pozdravil z dvignjeno desnico, dr. Stojadinović pa mahal z roko. Mussolini je ostal ob vlaku ves čas, dokler niso šli mimo

ostali vozovi, iz katerih so potniki navdušeno pozdravljali. Šele, ko je vlak izginil v daljavi, je Mussolini zapustil postajo in se odpeljal domov.

Večerja na jugoslovenskem poslanstvu

Rim, 9. dec. AA. Naš poslanik v Rimu g. Hristić s soprogo je snoči priredil slovesno večerjo v prostorih poslanstva na čast jugoslovenskega predsednika vlade in zunanjega ministra dr. Milana Stojadinovića, general Bastianini, podtajnik v zunanjem ministru general Pariani, guverner Rima princ Colona, rimski prefekt Presti, tajnik stranke g. Starace, admiral Cavnagari, minister Alfieri, general Russo, poveljnik milice general Bastianini, podtajnik v zunanjem ministru, italijanski poslanik v Beogradu Indeli in najuglednejši člani rimske aristokracije. Po večerji je bil ob 10. sprejem, nato pa slavnostna predstava »Trubadurja« v operi.

Politični obzorik

Preklet bodi...

V Beogradu so osnovali pravoslavni narodni odbor, ki mu načeluje dalmatinski vladika Gjorgjević. Ta odbor je izdal poseben manifest, v katerem pojasnjuje pred javnostjo svoj program in svoje delovne načrte. Ta manifest so objavili vsi srbski listi. Oklic pravi med drugim: »Za zmago božje in narodne misli je treba dvigniti »duhovni ustanek naroda«. Z borbo naj pride do veljave duševno junaštvo, ki naj nastopi proti stremuhom in grabežem. Oblasti naj služijo narodu. Kraljevo ime naj svetlo porase v družbi domovine in Boga. Ne gre več za borbo proti konkordatu, ker so ga odstavili z dnevnega reda. Sedaj je naperjen duhovni odpor proti vsakemu poziku, ki hoče podkopati temelje Jugoslavije. Treba je povečane borbe za samostojno, svobodno in srečno Jugoslavijo. Vsi nacionalni ljudje pravoslavne, katoliške, muslimanske vere in drugih ver naj se složno bori za zmago vseobče narodne misli. Preklet bodi vsak pravoslavni vernik, ki bi se ne udeležil te borbe in ki bi v njej ne vztrajal do konca!« — Priznati je treba, da je ta program tak, da ga z mirno vestjo lahko podpisje vsak iskren jugoslovenski rodoljub!

Ne po trenutnem razpoloženju, po prepričanju!

Novosadski »Dan« je objavil izjavo senatorja Dake Popovića, v kateri naglašajo: »Prav zato, ker je Vojvodina narodnostno raznolika, je edino jugoslovenska ideja ona, ki lahko zbere okrog sebe vse Slovence te pokrajine na skupno ustvarjajočo prosvetno in nacionalno delo. Ni blagopokojni kralj Aleksander Ureditelj po desetletnih naših blodnjah odločno stopil na stran nacionalistične jugoslovenske demokracije samo tako po trenutnem razpoloženju, marveč iz polnega prepričanja, da je mogoče to državo in njeno kulturo dograditi samo na tem temelju. Vsako zavračanje pravilnosti te udeležiteljske misli je tudi nerazumevanje njegove oporoke, da naj čuvamo Jugoslavijo. Razen Vojvodine so tudi še druge pokrajine, kjer se mora samo s tega stališča preseliti to naše sedanje osrednje vprašanje. A tudi v onih pokrajinah, kjer je manjša ali večja naša plemenska enotnost, mora vsak zavedni rodoljub tako gledati na ta naš najvažnejši problem. Edino tako se da zamisliti enotno jugoslovensko Sokolstvo, enotna jugoslovenska znanost in enotna jugoslovenska umetnost.«

Združitev jugoslovenskih rodoljubov

Narodni poslanec Josip Cvetič je napisal v »Jugoslovenskih Novinah« članek, v katerem ugotavlja med drugim: »Jugoslovenska nacionalna stranka je svoj program osnovala na etnični resnici jugoslovenske misli in v zavesti, da je »najtežji udarec državni in nacionalni misli prišel s strani zaslepljenih strankarskih strasti in njihove medsebojne borbe«, kakor je to poudarjal blagopokojni kralj Aleksander Ureditelj v svojem prestolnem govoru leta 1932. JNS je v svoje vrste zbrala vse one politične ljudi, ki so verovali v znanstveno resnično jugoslovenskega nacionalističnega gledanja, a vedeli, da tudi pri najbolj volji ne bodo mogli služiti domovini s sistemom starih strank. Jugoslovenska nacionalna stranka je torej predstavljala in predstavlja koncentracijo narodnih elementov, ona predstavlja nacionalno združitev dobromernih jugoslovenskih rodoljubov.«

Katoliške organizacije na Hrvaškem

Katehet Peter Grgec, eden izmed glavnih pobornikov Katoliške akcije na Hrvaškem, je imel nedavno tega, kakor poročajo »Novosti«, predavanje na zagrebški radiopostaji o delovanju in organizaciji Katoliške akcije med Hrvatmi. V svojem predavanju je podal med drugim statistiko hrvaških društev, ki delujejo po navodilih in smernicah Katoliške akcije v zagrebški nadškofiji. Po njegovih podatkih je v tej nadškofiji organiziranih 176 društev katoliških mož, 119 društev katoliških žena, 99 društev seljaške katoliške omladine (Skom), 83 društev kmetijske katoliške ženske mladine, 7 društev katoliške delavske (radniške) omladine (Krom), 10 društev katoliških delavov, 20 čet »mladih junakov in junakinj« v Zagrebu in 25 čet v drugih hrvaških krajih. — To so prav imponujoče številke! Pri tem je treba upoštevati, da je bila večina teh društev, zlasti mladinskih osnovanih šele v zadnjih letih, to je v času, ko je postal nadškof-koadjutor dr. Stepinac. V teh par letih so si torej hrvaški klerikali ustvarili močno organizacijo, ki jim omogoča, da lahko takoj stopijo v politično borbo, čim dozor na Hrvaškem razmere v toliko, da se bo z gotovostjo računalo na uspeh.

Borzna poročila.

Inozemske borze
Curih, 9. decembra. Beograd 10, Pariz 14.68, London 21.605, New York 482.375, Bruselj 73.475, Milan 22.75, Amsterdam 240.30, Berlin 174.20, Duzaj 81 do 81.70, Praga 15.20, Varšava 81.80, Bukarešta 8.85.

Francova blokada razburja London

Tudi v Parizu so vznemirjeni

PARIZ, 9. dec. o. V francoskih vladnih krogih povzroča nacionalistična blokada vzhodne španske obale velike skrbi. Po zadnjih vesteh iz Gibraltarja so snoči španski nacionalistični ministri v spremstvu treh križark zapustili Cadiz in odpluli proti Almeriji. Minonosi imajo nalogo razpostaviti celo omrežje min od Almerije do francosko-španske meje.

Sprito blokade vzhodne španske obale je pričakovati novih zapletljivosti. Vrhovno poveljstvo nacionalistične vojske je snoči izdalo poseben komunikat, v katerem opozarja vse ladje nevtralnih držav, naj se nikakor ne približajo španski republikanski obali, ki se proglašajo za vojno operativno področje. Tudi v angleških krogih je Francova ak-

cija izzvala veliko vznemirjenje. Britanski poslanik v Hendayu je dobil navodila, naj sporoči generalu Francu, da mu britanska vlada ne prizna pravice do blokade, ker nacionalistična vlada ni priznana kot vojujoča se stranka. Britanske vojne ladje bodo odšle zaščiten v španskih teritorialnih vodah. Angleška vlada tudi opozarja na čl. 8. haške konvencije, ki prepoveduje uporabo min v sovražnih vodah, da se onemogoči promet trgovskih ladij. Vsaka akcija, ki bi bila navzkriž s tem členom haške konvencije, bo veljala za kršitev mednarodnega prava, tudi tedaj, če komu, kakor v tem primeru, ni priznana pravica vojujoče se stranke.

Zarota v Franciji pred vlado

Vlada ne želi dati zarotniški akciji prevelikega poudarka

Pariz, 9. decembra. b. Na torkovi seji ministrskega sveta sta minister pravde Vincent Auriol in notranji minister Dormoy izčrpno poročala o izsledkih preiskave proti kapucarjem. Uradni komunikat pravi, da je ministrski svet v celoti odobril Dormoyjeve ukrepe proti zarotnikom. Po sodbi dobro obveščenih političnih krogov se zdi, da ne želi francoska vlada dati zaroti kapucarjev preveč poudarjen političen značaj, ker se v sedanjem položaju senzacionalni procesi proti opoziciji vladnim krogom ne zde oportuni. Vprašanje, ali naj se z zaprtimi zarotniki postopa kot s političnimi zločinci, kakor to želi njihova obramba, ni še rešeno.

Na isti seji je ministrski predsednik

Chautemps izčrpno poročal o razgovorih v Londonu dne 29. in 30. novembra. Na koncu svojega referata je ob splošnem odobranju vseh ministrov izjavil, da je po londonskih razgovorih solidarnost Anglije in Francije v vseh perečih evropskih in svetovnih vprašanjih popolna. V komunikatu izraža vlada upanje in željo, da bi prav tako uspelo sedanje krožno potovanje zunanjega ministra po vzhodni in jugovzhodni Evropi.

Finančni minister Bonnet je poročal o sedanjem finančnem položaju v Franciji in je vlada v tej zvezi določila postopanje pri razpravi o novem državnem proračunu v parlamentu.

Italija in Francija

Nove izjave Mussolinija

Pariz, 9. dec. b. »Intransigence« objavlja razgovor svojega sodruženja z Mussolinijem o italijansko-francoskih odnosih.

Na vprašanje sodruženja, ali se ne bi Italija želela približati Franciji, kadar bi se ne poznale več posledice sankcij, je Mussolini odgovoril: Vsekakor. Italiji je mir potreben zaradi njenega lastnega blagostanja in tak mir bi ji bilo mogoče zagotoviti le s sporazumom med veselilami. Mir se mora v Evropi ohraniti za vsako ceno, toda samo v Evropi. Ako se vsega naenkrat lotimo, potem ne bomo nikoli dosegli. Izražam svoje upanje v ponovna pogajanja za sklenitev sporazuma med veselilami, treba je le še počakati na ugoden trenutek. Toda sedaj ta trenutek še ni prišel.

Okvir pogodb se ne sme preveč napeti. Držati se moramo samo velikih držav, kajti sicer bomo zašli v kaos. Male države bi bile v ostalem prve, ki bi imele od sporazuma med veselilami konkretne koristi, kajti v pomirjeni Evropi bi se jim ne bilo treba več nitiesar bati. Tudi trajanja pogodb se ne sme podaljšati v večnost. Ako bi bilo mogoče zagotoviti mir vsaj za 30, 50 ali 60 let, bi bilo to že zelo veliko. Predvsem bi ne smeli več zapasti v »note ženevskih ideologij«. Ženevski pacifisti bi kvečjemu lahko povzročili novo prelivanje krvi. Italija ni pacifična, toda Italijani so miroljubni. Samo v tem je razlika, kajti velike naloge čakajo Italijo: utrditev njenega imperija ter zgraditev Abesinije.

nostjo vodja narodno-socialistične stranke bivši major Salaszy in zahteval disciplinski postopek proti Nagyu, ki naj bi se izklučil iz stranke. Vse kaže, da bodo z Nagyjem potegnili tudi njegovi ožji somišljeniki, tako, da se bo od narodno-socialistične stranke odcepila cela frakcija. V madžarski javnosti vlada za dogodka v narodno-socialistični stranki veliko zanimanje.

Povratak preko Münchena

Berlin 9. dec. b. Tukatjsnji listi poročajo iz Varšave, da je francoski zunanji minister Delboe izjavil, da se bo iz Prage vrnil v Pariz preko Nürnberga in Münchena.

Nadškof dr. Anton Bauer umrl

Zagreb, 9. dec. r. V torek popoldne je preminul, zadet od kapi, zagrebški nadškof in hrvaški metropolit dr. Anton Bauer. Se dva dni prej je razmeroma blj sprejel papeškega nuncija Pellegreinetija in priredil njemu na čast v škofjskem dvorcu banket. Tudi v torek popoldne se je počutil dobro in je vse popoldne sprejemal obiske. Po kosilu mu je postalo slabo, ob 15.45 pa je izdihnil. Smrt silovitega metropolita je izzvala ne samo v Zagrebu, nego po vsej državi globok vtis. Pokojni dr. Bauer je polnih 28 let kot zagrebški nadškof vodil katoliško cerkev in si je tudi na nacionalnem polju stekel velike zasluge za narodno probujenje Hrvatov. Bil je velik dobrotnik revežev in je zlasti v vojnem času bil na

čelu velikopotezne akcije za prehrano stradalajočih pokrajin.

Pogreb visokega cerkvenega odličnika bo v ponedeljek popoldne. Truplo je položeno na mrtvaški oder v kapelici nadškofjskega dvorca. Od ranega jutra do poznega večera romajo mimo odra velike množice naroda. Po vseh zagrebških cerkvah molijo za pokoj njegove duše. Pokopali ga bodo v kripti zagrebške katedrale. Pogreba se bodo udeležili vsi jugoslovenski škofje, pričakujejo pa tudi odposlanca papeža.

Naslednik pokojnega nadškofa je postal avtomatsko dosedanj nadškof-koadjutor dr. Alojzij Stepinac, ki je večerja že prevzel vse posle zagrebškega nadškofa.

Nemci posredujejo na Kitajskem

Maršal Čangkajšek je nemške predloge odklonil kot nesprejemljive

PARIZ, 9. decembra. z. Kljub ponovnim nemškimi demantjem se je izkazalo, da je Nemčija res poskušala posredovati v kitajsko-japonskem sporu. Nemški poslanik v Nankingu je imel več sestankov z maršalom Čangkajškom, od katerega je zahteval pojasnili o stališču Kitajske pri morebitnih mirovniških pogajanjih. Obenem je bil nemški poslanik v stikih z japonsko vlado, ki je s svoje strani označila pogovore, pod katerimi bi bila pripravljena skleniti mir s Kitajci. Na podlagi teh informacij je nemški poslanik formuliral posredovalne predloge, ki pa jih je maršal Čangkajšek označil za docela nesprejemljive za Kitajce. Nemški poslanik je predložil maršalu Čangkajšku naslednje pogoje:

1. Kitajsko ima pristopiti k prokomunističnemu bloku.
2. Kitajsko mora priznati Mandžurijo

kot samostojno državo in pristati na popolno avtonomijo severnih in srednjih kitajskih pokrajin.

3. Japonska mora dobiti večje koncesije v Šanghaju.

4. Kitajske carine se morajo spremeniti tako, da ne bodo škodovala japonskim gospodarskim interesom.

5. Kuomintang se mora popolnoma reformirati in se mora na Kitajskem uveljaviti politika, ki bo prijateljska napram Japonski in v skladu s skupnimi interesi na Daljnem vzhodu.

Maršal Čangkajšek je odklonil vsaka pogajanja na tej osnovi, ker bi taki pogovori ne bili združljivi s častjo kitajskega naroda. Čeravno so v kitajskih krogih razočarani nad neuspehom bruseljske konference in zaradi izostale pomoči washingtonskih držav, so vendar odločni nadaljevati borbo do konca.

Poštna znamka

»Za našo deco«

Slovenec dobil v natečaju prvo nagrado

Ljubljana, 9. decembra
Jugoslovenska unija za zaščito dece, v kateri je včlanjenih 187 organizacij, katerih naloga je čuvati zdravje dece in jo varovati, je razpisala nedavno natečaj za najboljši načrt za poštno znamko »Za našo deco«. Tega natečaja se je udeležilo 71 naših umetnikov in akademskih slikarjev, nekateri so celo poslali po več del. Vsega skupaj je žirija prejela 99 načrtov, oziroma skic za znamko. Žirija, v kateri so sodelovali univ. prof. Matija Ambrožič, podpredsednik Jugoslovenske unije za zaščito dece, Ljuba Ivanović, akad. slikar in prof. umetniške šole, Atanasije Gajić, svet ministrstva pošte in telegrafa, Djordje Zivković, upravnik Državne markarnice in dr. Miloslav Radivović, generalni tajnik Jugoslovenskega filatelističnega saveza, je te dni razdelila nagrade.

Prvo nagrado v znesku 6000 din je prejel za svoje delo pod geslom »Nadran« akad. slikar in grafik Janez Trpin iz Ljubljane. Drugo nagrado 4000 din pod šifro »333« je prejel Gabriel Stupica, akad. slikar v Zagrebu. Tretjo nagrado v znesku 3000 din pod šifro »Aifae« je prejel Vladimir Mirosavljević, akad. slikar iz Zagreba, četrto v višini 2000 din akad. si-

kar Tine Gorjup iz Ljubljane, peto v znesku 1500 din pa Jelena Hirt, akad. slikarica iz Beograda. Na predlog žirije so bila odmepljena po 1000 din se naslednja tri dela in sicer: delo prof. Emanuela Valjeveca, akad. slikarja in grafika iz Ljubljane (Moto: »Za zaščito dece«), g. Miladna Josića, akad. slikarja iz Beograda in delo Mihe Maleša, akad. slikarja iz Ljubljane (Moto: Pomlad).

Žirija je ocenjevala umetniško vrednost vpisanih del, splošno možnost uporabe teh del za poštno znamke, možnost tehnične izvedbe teh znamk v naši državi in značaj slike v zvezi z razpisom.

Izboljšanje gospodarskega položaja Francije

New York, 9. decembra. AA. »Journal of Commerce« piše o gospodarskem položaju Francije in pravi, da se zadnje čase čuti čedalje večja industrijska živahnost. Francija je v kratkem času vrnila Veliki Britaniji dolg 40 milijonov funtov. Zlata podlaga francoske narodne banke narašča. List prihaja do sklepa, da je francija prebrodila fazo depresije svojega gospodarstva, in pravi: Obnova gospodarskega blagostanja na Francoskem bo velikega pomena tudi za ostali svet. Razen tega bo francoska vlada zdaj lažje zavzela odločno stališče tudi do drugih svetovnih problemov.

Trgovski stan preživlja težke čase

Ljudje so večinoma napačno tolmačili protestne gibanje trgovcev

Ljubljana, 9. decembra. Iz trgovski krogov smo prejeli: Naša javnost, ki ne čita trgovskih strokovnih glasil, se vse premalo zanima za gospodarska vprašanja in zato vse borbe trgovstva presoja z napačnega vidika. Dnevno časopisje se pač ne more tako intenzivno pečati samo z gospodarskimi vprašanji ter jih venomer obravnavati, drugače je pa s trgovskim stanom, ki preživlja zelo težke čase.

Če bi upoštevali na merodajnem mestu vsaj nekaj predlogov, ki jih je sprožilo trgovstvo, bi bile razmere že boljše. Že pred leti obljubljeni gospodarski svet je še danes samo na papirju. V zadnjem času organizirano protestno gibanje so mnogi napačno tolmačili. Nekateri so videli v njem politično tendenco, ki je pa ni imela, ker je mislilo trgovstvo le na svoje trgovske interese. Zato so nekateri trgovci zamerili časopisom, ki niso mogli tako izčrpno poročati o gibanju, kakor bi bili radi, nastalo pa je že mnogo prej tudi nerazpoloženje občinstva in dela uradništva proti trgovcem. To ni zdrav pojav. Trgovci, boreci se ne samo za svoj obstanek, ki ga ogrožajo predvsem veleblagovnice, za katerimi stoji moč tujega kapitala, bijejo poleg tega še hud boj z raznimi drugimi škodljivci. Pri nas se z nekakšno doslednostjo poskušajo uničiti mali in srednji trgovci. Ne zaležejo nobena protestna zborovanja in merodajni činitelji se ne ozirajo na nobene pritožbe, ne upoštevajo se še tako ostre resolucije, skratka vsi pametni navsi se ignorirajo. Za vsako malenkost, ki bi se dala urediti z eno potezo peresa, je treba več sestankov, intervencij, prošanj itd. Kljub organizirani akciji bomo tudi pri nas sčasoma dobili veleblagovnice. Mnogi pravijo: »Saj je dobro, da pridejo veleblagovnice tudi k nam, bomo vsaj poceni

kupovali. Ne vprašajo se pa, kaj bodo kupovali, kakšno bo kvaliteta kupljenega blaga. S kapitalom se da vse uničiti, ne samo trgovine, tudi obrt in sploh domača podjetja. Denar je pač sveta vladar! Toda ali bo potem boljše, če izginejo domači trgovci in se bodo pri nas šopirili tujci? Ali so naši trgovci res taki oboževali, da se je proti njim vse zarotilo? Z veleblagovnicami prihajajo k nam nekakšne države v državi. Uslužbenec ne bo več prost, temveč bo moral v gotovih primerih kar na povelje oditi v drugo podružnico kje v Makedoniji. Ali mislite, da bo to svojem prijeto?

Na seji centralnega predstavništva trgovcev v Novem Sadu je dejal predsednik G. Savič: »Ta-Ta je samo z enim milijonom glavnice zidala v Beogradu palačo, kupila hišo v Novem Sadu, drugo v Zagrebu in menda tudi že v Ljubljani. Poleg tega je mogla napolniti z blagom svojo palačo v Beogradu in ima tam tako velik promet, da včasih v enem tednu doseže višino glavnice.«

Tega seveda trgovstvo ne zmore. Zakaj je vse to mogoče, bodo že vedeli tisti go-spodje, o katerih je javna tajna, da so delničarji te družbe. Konkurenca je v splošnem že tako ostra, da o izrabljanju ne more biti govora. Mnogi trgovci so v boju že opešali in likvidirali, mnogo pa jih je še na tem, da zapro trgovine. Nikoli pred vojno ni bilo toliko brezposelnih trgovskih pomočnikov, pa tudi brezposelnih trgovcev ne kakor jih je sedaj.

Prihodnje leto bo v Ljubljani vsedrjavni kongres trgovcev. Poleg tisočev trgovcev iz naše države se udeležijo kongresa tudi več bolgarskih trgovcev in bo treba na tem kongresu točno raztolmačiti naši javnosti brige in skrbi ter krivice, ki jih mora prenašati solidno trgovstvo.

Vzgojni tečaj za starše

Ljubljana, 9. decembra. Pedagoško društvo v Ljubljani je letos spomladaj priredilo vzgojni tečaj za starše na ljudski šoli v Spodnji štiki. Tečaj se je zelo dobro obnesel. Vsak večer je bila polna dvorana, redno nad sto poslušalcev, ki so z napeto pozornostjo sledili predavateljem. Nepričakovan razgovor po predavanjih je pokazal, kako živo čutijo starši potrebo po vzgojni izobrazbi. Vsak dan stavi življenje staršem nove naloge pri otroški vzgoji, za katere sami ne najdejo pravilne rešitve. Splošno so starši izražali željo, da bi se taki tečaji ponovili.

Aljehin ponovno svetovni šahovski prvak

Euwe ni pokazal ob porazu nobene zavisti, temveč samo lojalno priznanje

Ljubljana, 9. decembra. Genijalni Rus je spet zasedel šahovski prestol in prepričljivo dokazal, da je najboljši šahist na svetu. Izpolnilo se je, kar je ogromna večina šahovskega sveta pričakovala. Simpatični holandski velemojster, profesor matematike na ženskem liceju, dr. Maks Euwe, ponos in idol svojega naroda, je moral kloniti močnejšemu, vrednejšemu. Povestnica šahovskih dvobojev za svetovno prvenstvo je prvič v svojih analih zabeležila, da si je svetovni prvak, ki je svoj na-

slov izgubil, že v prvem revanšnem spopadu ponovno osvojil najvišjo čast, ki jo daje na razpolago deska s 64 dvobarvnimi polji. Dr. Aleksander Aleksandrovič Aljehin je svetu pokazal, da se ne namerava še tako naglo umakniti mlajšim in da je še zmerom na višji svojih moči. Veda, blesteča matematična preudarnost, je morala kloniti genijalnosti. Ko je Euwe strmoglavil Aljehina, so vzklicali: le rois est mort, vive le rois! Prezgodaj. Kralj ni umrl, živel je in

Pedagoško društvo je zato sklenilo prirediti od 13. do 18. t. m. v šoli na Viču drugi vzgojni tečaj za starše. Predavanja bodo sledila v tem-leh redih:

1. Ponedeljek 13. XII. Anica Černačeva: »Kaj je in kaj ni otrok?«
2. Torek 14. XII. Alojz Hreščak: »Dom in otrokovo šolsko delo.«
3. Sreda 15. XII. Dr. Šimencova: »Kako skrbimo za otrokov normalni telesni razvoj?«
4. Četrtek 16. XII. Maks Hočvar: »Ali na meščansko ali na srednjo šolo?«
5. Petek 17. XII. Dr. St. Gogala: »Vzgojna pomoč ob razvojnih krizah mladosti.«
6. Sobota 18. XII. Jože Pahor: »Naravstvena vzgoja otroka in mladine.«

Ze naslovi predavanj kažejo, da hoče pedagoško društvo reševati najbolj pereča vzgojna vprašanja, s katerimi imajo starši toliko težko. Predavanja se bodo vršila na višji ljudski šoli vsak dan ob 8. uri zvečer. Vse starše, ki se zanimajo za vzgojo svojih otrok, vabimo, da se udeležijo tečaja v čim večjem številu.

Lep literarni večer v Delavski zbornici

Kresalov obračun z »upravitelji slovenske kulture« je privabil marsikoga

Ljubljana, 9. decembra. Snoči se je zbrala v dvorani Delavske zbornice pestra publika. Ni bilo toliko, da bi bila vsa dvorana zasedena, dovolj pa kljub temu, da lahko govorimo o častnem obisku. Kritiki, literarni akademiki, akademike, nekaj upraviteljev slovenske kulture in dosti prijateljev in znancev Rudolfa Kresala so napolnili dve tretjini dvorane. Kaj jih je privabilo v toliem številu? Recitacije Kresalovega izvirnega romana »Student Stefan«. Dvomim. Literarni večeri so v Ljubljani navadno slabo zasedeni. Večina je prišla, da bi slišala Kresalov obračun z upravitelji slovenske kulture.

G. Venčeslav Deržaj je otvoril večer s Kresalovo polemiko, pojasnilom in obtožbo upraviteljev slovenske kulture. Poslušali smo ga napeto dobre pol ure in poslušali bi ga radi tudi celo uro. Deržaj, ki ima prijeten glas in je večkrat recitatorske umetnosti, je plastično predložil poslušalcem s spretno stilizirano in duhovito zaslojeno obtožbo, kaj se je zgodilo s Kresalovim izvirnim romanom »Student Stefan«, ko ga je avtor poslal »Slovenski matici«, predhodnici »Slovenske akademije znanosti in umetnosti«.

»Slovenska matica« je izročila Kresalov roman v recenzijo gospodu XYZ. Šele po 8 mesecih je ta gospod vrnil roman z ocnjo, na podlagi katere je »Slovenska matica« delo zavrnila. To vse skupaj se ni nič hudega, toda slišali smo nadalje, da recenzent XYZ romana sploh ni prečital do konca, kar se lahko sklepa po kritiki, ki jo je izrekel o romanu. Analiza kritike gospoda XYZ je pokazala, da je gospod XYZ, ki ga je šteti med upravitelje slovenske kulture, celo potvrdil v svoji oceni izvirni tekst. G. Deržaj je nastel menda 30 takih potvorb. To je pa že huja zadeva. In da je vse res, kar se je sinoči očitalo gospodu XYZ, moramo verjeti. Obtožba je bila bila javna in gospod XYZ je prisiljen javno nanjo odgovoriti. Prav za prav ni prisiljen, ker ni pisane postavbe, ki bi ga k temu prisilila, ampak obtožba je takšna, da

človek s častjo in vestjo na njo ne more molčati.

G. Silvo Mehora je nato s patosom recital nekaj poglavij iz Kresalovega romana »Student Stefan«. Nekaj poslušalcev, ki jih je privabil na večer samo obračun bontona upraviteljev slovenske kulture, je zapustilo dvorano. Med recitacijo, ki se je zavlekla čez 10. uro, so zapustili dvorano nekateri manj potrpežljivi poslušalci. Vseh v programu napovedanih odlomkov iz romana g. Mehora ni mogel prečitati, ker je bil sam kmalu utrujen in se je tudi občinstvo začelo kmalu nervozno presedati na svojih stoli.

V kolikor je bilo mogoče po Mehorovi recitaciji soditi o izvirnem romanu »Student Stefan« je treba Kresalov priznati predvsem talent. Jezik ohvlada, oko ima naperjeno v človeško notranjost. Sluti usodno dogajanje v dušah mladih ljudi, ki se skušajo izkoptati iz kaosa, se rešiti iz teme in blata in priti do svojega pravega obraza. Zaslužili smo lahko Kresalov slog, toda samo zaslužili smo ga lahko. Kdor oblikuje temen, kompliciran, zamotan svet čustvovanja, hotenja in miselnosti ljudi, ki se s težkimi notranjimi borbami in konflikti s samim seboj in z okolico oblikujejo v cele ljudi, mora biti sam na čistem z življenjem in svetom. Katičeni človek ne more obvladovati in oblikovati kaosa.

Težkim problemom, ki jih je načel v Studentu Stefanu, Rudolf Kresal, v kolikor lahko sodimo po sinočni recitaciji, z močjo svoje sedanje umetniške oblikovalne sile ni bil kos. Z gostobesednostjo in s frazami, ki jih ni bilo razumeti, se je dotikal ogromnih problemov, letal je okoli njih, jih nakazal, toda imel sem vtis, da jih ni mogel. Zaradi tega nam je bilo tu pa tam poslušanje prava muka. Zdelo se mi je, kakor da me Kresal vodi po temnih, bolnih, močvirnatih krajih v vzušju, ki te duši in ubija. Povzdigujoče, očidelvalne vedrine, ki jo nudi res umetniško oblikovan človek življenja, četudi je na sebi še tako žalosten, bolesten in grozen, smo zamenj pričakovali do konca. — nek.

Zanimivo predavanje v Kranju

Kranj, 8. decembra. V ponedeljek je na 3. večeru »Ljudske univerze v Kranju« predaval znani publicist in novinar g. dr. Branko Vrčon o glavnih smereh sedanjega mednarodnega razvoja. V obširnem uvodu je predavatelj poudaril, zakaj je dolžnost tudi nas Slovencev zanimati se za razvoj mednarodnega političnega položaja in ne stati apatično ob strani. Slovenci bivamo, kakor je to bilo že neštetokrat poudarjeno, na ozemlju, ki je predmet interesov prav tako dinamičnih kot demokratičnih velesil. Preko slovenskega ozemlja naj bi vodil nemški most do Adrije in odtod na vzhod — dokaz vsa sistematična politika predvojne Nemčije — preko slovenskega ozemlja sega italijanska pot v Podonavje, kjer se križa z nemškim vplivom.

Protiboljševski pakt med Nemčijo, Italijo in Japonsko je predavatelj označil ne kot produkt protiboljševskih idej, ampak kot protest in posledico dejstva, da na gospodarskih doblinah in sirovinah bogate države kot so Anglija, Francija in USA na sirovinah revnim državam nečesto brez sigurnih garancij odstopiti kolonij. Zato dinamične velesile grozijo s kanoni in sklepanje pakte, v katerih pa o idejah ni ne duha ne sluha. Predavatelj je poudaril, da Italiji Abesinija ne prinaša dobičkov, čeprav je za njeno osvojitve žrtvovala težke milijarde. Profit ima Anglija, ki ima v rokah Sueski prekop in ves prevoz abesinskega blaga v Italijo. Francova zmaga v Španiji bo delo Anglije, ki potrebuje španske sirovine za svojo oborožitev in svoje vojake na Daljnem vzhodu, ne pa zasluga Nemčije in Italije, katerih »sprosto volje« so padli v Španiji.

Predavatelj je nadalje omenil izborni organizirano propagando dinamičnih velesil po malih državah nastalih po verskem paktu in ki same negirajo svoj lastni obstoj, ako pristopajo k protiboljševskemu paktu, katerega so sklenile velesile. Slednje hočejo spremeniti, oziroma uničiti verske pogodbe, v katerih je malim državam njih pravni obstoj zagotovljen.

To bi bilo približno jedro predavanja, katerega je g. dr. Vrčon podal z njemu lastnim temperamentom in poudarkom in žel za svoja izvajanja zaslužni aplavz. Po predavanju je obiskoval tudi študijsko knjižnico, katero je osnoval JAD s pomočjo Nar. Čitalnice. Izrazil se je o njej zelo pohvalno. Saj pa ima knjižnica preko 30 znanstvenih in leposlovnih revij, od katerih več kot polovico plačujejo akademiki sami s svojimi skromnimi sredstvi.

»Pod to goro zeleno«

Maribor, 8. decembra. Za drugo letošnjo glasbeno premiero nam je uprava gledališča pripravila veselo revijsko opero v treh dejstvih »Pod to goro zeleno«, ki jo je ugalsbil znani češki skladatelj Jara Beneš. Opereta, ki je tudi v Ljubljani dobro znana, ima očito edini namen — zabavati občinstvo. Ta namen tudi v polni meri dosega.

Mariborsko vprizoritev je režiral Antoa Harastović, ki je uporabil vse močne odrske efekte, da je dosegel živahnost in zanimivost dejanja. Tudi koreografske del prireditve je njegov. Pri delu je bil zaposlen ves ansambel. Posebno so se odlikovali nosilci glavnih vlog, ki so se v svoje vloge res vživeli. Posebej naj omenim gđ. Igičev, Starčev (dokazala je, da je tudi v očetri dobro uporabna moč), Barbičev in Gorinškovo ter g. Sanciha, Gorinška, Verdonika, Harastoviča in Groma.

Resolucija Društva medicincev

Ljubljana, 9. decembra. Slovenski medicinci, zbrani na svojem velikem sestanku, smo po temeljitih obravnavanju nove medicinske uredbe prišli do zaključka, da ta uredba ne odgovarja upravičenim in že neštetokrat postavljenim zahtevam študentov, posebno pa ne zahtevam slovenskih študentov. Glede na to konstatirajo smo sprejeli sledečo resolucijo.

Pri sestavi nove medicinske uredbe kljub obljubam niso bile upoštevane zahteve medicincev, podane v prošnjah, resolucijah, konferencah in sestankih, ampak je bila izdana uredba, ki je šla mimo teh naših zahtev. Ta naša resolucija je poslednji pokušaj rešiti vprašanje uredbe o medicinskih fakultetah.

Zahtevamo: 1. da se medicinski fakulteti v Ljubljani prizna 10 semestrov in da se postavi v Ljubljani nova bolnica s kliniki; 2. da se uredba z dne 12. VI. 1937 takoj ukine in uveljavi za vse študente medicine uredbe, ki je veljala pred 26. XII. 1936; 3. da se sestavi nova uredba z enakopravnim sodelovanjem gg. profesorjev medicinskih fakultet in študentov.

To resolucijo pošiljamo: dekanatu, rektoratu, min. za soc. politiko in nar. zdravje, ministrstvu prosvete, ministru dr. Korošcu in dr. Kreku, banu, županu, vsem gg. profesorjem in docentom medicinske fakultete v Ljubljani, tov. društvom v Zagrebu in Beogradu, Savezu medicinarov v Beogradu, Zdrav. zbornici, Slov. zdrav. društ. v Ljubljani in Mariboru, Kirur. društvu in tisku.

Društvo medicincev v Ljubljani

Predsednik: Tajnik:

Röck Blaž Žiža Peter

V otroškem vozičku

Ljubljana, 9. decembra. Otroški voziček je civilizacijsko prometno sredstvo: pripovedujejo, da si je Eskimka naložila otroški voziček z otrokom na pleča. Pri nas pa znamo sveda to sijajno vozilo uporabljati pravilno in tudi za namene, ki jih ni mogoče imeti v mislih niti genialnejši konstruktor. Posebno moderni otroški vozički so izredno praktični, kar so naše meščanke poznale že zdavnaj. Z njimi vozičjo živila s trga in kruh k peku. S tem pa niso izbrpane vse možnosti.

Dama je rinila voziček po ozkem hodniku. Že na prvi pogled si mogel opaziti, kako silno ji je pri eru mali princ v plenici za čipkasti zastor, kajti voziček je poltelkala silno plevdno ter počasi. Materinka ljubezen je res nekaj zinjivega! Vendar so na svetu tudi ljudje, ki nimajo smisla za lepoto materinske ljubezni in ki celo godrnjajo, ako se jim ponosna namica ne umakne z otroškim vozičkom s hodnika. Zakonca sta se ustavila pred otroškim vozičkom in čakala, da se jima dama umakne. Niata imela dovolj spoštovanja pred stankom, ki je zavzemal vso širino hodnika, med tem ko se je po cesti pretakalo blato pristne ljubljanske kvalitete.

— Umaknite se vendar! sta zagodrnjala.
— Ne morem. Vidva se umaknita, jaz imam pretežko.
— Pretežko? Ali peljete trojčke?

— Ne, ampak »flašer«, je odgovorila dama in se zvitlo namuznila.

— Aaaa! Ali ste na mitnici — ?
Dama je pridrla s triumfalnim nasmeškom. Za njo je prihajal nosač, oprtan s težkim kovčgom. Dama se je vračala s podoždelja. Mitničarji so imeli dovolj dela s pregledovanjem druge priljage, kdo bi se vtikal nos v otroške vozičke! Sicer so pa dame silno hude, ako se kdo samo dotakne otroškega vozička, kaj šele, če ti jih sumil, da prevažajo »šnopce«.

Odlikovanje dveh zaslužnih mož

Škofja Loka, 8. decembra

Z razumljivo radostjo je sprejela škofjeloška javnost vest, da sta bila za 1. december odlikovana poveljnik I. planinskega polka, polkovnik g. Ivan Markulj in šef pošte g. Milan Omahen. Kdor pozna vojsko, ki vežejo našo javnost s polkom in pravilno ocenjuje delo, ki ga opravlja vojska v obrambi naše zemlje in pomisli še na osebo g. polkovnika samega, ki živi že lepo vrsto let med nami in nam je kot tak najljubši prijatelj in pravičen zagovornik težen, bo razumel čustva, ki jih doli Škofja Loka z g. poveljnikom v trenutku, ko prejema red. Jugooslovenske kronske III. stopnje. Kadar govorimo o planinskem polku, mislimo obenem na njegovega poveljnika — a tudi obratno! Polk je povezan s svojim vrliim poveljnikom v enoto tako lepo in trdno, kakor čujemo in čitamo o planincih iz leta v leto! Bredje prijateljstva in iskrenosti medsebojnega zaupanja niso prazna fraza, to je dejstvo, izprijano že neštetokrat! —

Za mesto takisto važno funkcijo opravlja pošta, ki ji stoji na čelu višji kontrolor g. Omahen. Delo škofjeloške pošte ni lahko in ne majhno. Tod se stekajo post-

no prometne šile vsega škofjeloškega okraja in še kogaš je pritegnjena. Če pomislimo, da ljudi stalno manglja, da pa poteka kljub največjemu namostajevanju poštno življenje iz dneva v dan točno in zanesljivo, bomo priznali zasluge, predvsem g. Omahna, ki je bil odlikovan z redom sv. Save. Odlikovancema v imenu vse narodne javnosti iskreno čestitke!

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Četrtek, 9. decembra katoličani: Levkadija

DANASJE PRIREDITVE
Kino Matica: Luč v megli
Kino Ideal: Bajazzo (Richard Tauber)
Kino Sloga: Pater Vojteh
Kino Union: Ples na dvoru
Kino Moste: Erna Sack: »Cvetje iz Nicee in »Soba št. 309«

Prva ljubljanska moška Ciril Metodova podružnica občni zbor ob 18. v društveni pisarni, Beethovnova ulica 2

Literarni večer društva »Tabore« ob 20. v Delavski zbornici.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Sušnik, Marijin trg 5, Kuralt Gosposvetska cesta 10, Bohinec ded. Cesta 29. oktobra 31.

Ispod sita

Zadeva bi prav za prav spadala v zdravniško posvetovalnico, a je tako zanimiva, da jo je treba obesiti na nekoliko večji zvon. Želim, da sežejo po naslednjem receptu »najširše« (v doslovnem pomenu besede) plasti našega meščanstva.

Ugledna gospa je preizkusila že vse recepte — kuharske, zdravniške in kozmetične — za vitko linijo. Vsi so odrekli, kakor je pač splošno znano, da naravno nabiranje maščobe ne pozna nobenih ovir. To je v resnici nesreča in narava dela veliko krivico nekaterim ljudem. Koliko so trpele, a vse njihovo prizadevanje je bilo zaman — maščoba se ni dala odpraviti! Zdaj je pa njihovega trpljenja konec. Ugledna gospa je odkrila genijalen recepti shujševalne kure: po naključju je spoznala, da najprej shujša, če hodi jest v zakolno gostilno, kjer ni niti mastnega golaža niti mastnih računov in kjer tudi ni vzorne snage, da bi, čeprav si lačen, jedel s slastjo. Gospa je preizkusila ta recept — česa bi vse ženske ne pretrpele za lepoto! — in se je sijajno obnesel. Zdaj kaže, da bodo nekatere zakotne gostilne in »izkuhi« morali povzati cene. Obeta se velikanski naval stalni dosežani gosti se bodo pa morali preseliti v restavracije.

Šoferjem dravske banovine

Ljubljana, 9. decembra. Brezplačni 5-tedenski tečajni pouk o Dieslovih motorjih, ki se bo vršil dvakrat na teden, se prične 7. januarja 1938 ob 19.30 na srednji tehnični šoli v Ljubljani, priličje desno, soba št. 5. S seboj je treba prinesiti pisalni pribor.

Ker je ta tečaj namenjen vsem šoferjem v dravski banovini, se vabijo tudi šoferji, ki niso člani podpisane Zveze. Namen tečaja je podrobno poučiti šoferje o sestavi in delovanju Dieslovih motorjev.

Ker bo to v korist vsakemu šoferju, ki Zveza priporoča čim večjo udeležbo. Prijave sprejema do 2. januarja Zveza šoferjev dravske banovine v Ljubljani.

Po kratkem delovanju leteti cestnih policijskih kontrol se opaža že znatno zboljšanje discipliniranega prometa na deželi. Zal pa moramo ugotoviti, da prometna disciplina v Ljubljani kot stolnem mestu dravske banovine vedno bolj popušča ter so dokaz temu vedno bolj množično se nesreče in nezgode.

Zeleni bi, da bi banska uprava storila tudi v mestu energične korake ter enkrat za vselej uvedla red in disciplino in to v največji meri za kolesarje in pešce, ker le ti so največji vzrok neštehtih nesreč in množičnih se nezgod.

Promet narašča s vsakim dnem. Zato bi bilo potrebno, da se takoj začne energično z vzpostavitvijo reda in discipline, ker v nasprotnem primeru bi bilo to s vsakim dnem težje.

Od merodajne strani smo bili opozorjeni, da letišča cestna policijska kontrola ustavlja vozače motornih vozil, ki nimajo potrebnih dokumentov. Dokumenti so zato izstavljeni, da se vsak vozač lahko izkaže. Zato pozivamo vse šoferje, katerim je to tega, da se uvede končno red in disciplina, da nstojno vedno in povsod potrebne dokumente, osebne in vozovne s seboj.

Obenem apeliramo na vse šoferje, da se strogo drže cestno-policijskega reda, ker v prvi vrsti se moramo sami držati reda v prometu, potem lahko zahtevamo red in disciplino od drugih.

Zveza šoferjev dravske banovine.

NAJBOLJŠA PREIZKUSNJA

— Kdaj si prvič spoznala značaj svojega moža?

— Ko sem ga po poroki prvič prosila, naj mi da nekaj denarja.

V nelzmerni žalosti sporočamo, da nas je naš dobri oče, stari oče, gospod

FLORJAN GERMVSEK

POSESTNIK IN GOSTILNICA

dne 8. decembra 1937. ob pol peti uri jutraj v 72. letu starosti, po mukopolnem trpljenju, previden s sv. zakramenti, za vedno zapustil.

Pogreb blagopokojnika bo v petek, dne 10. decembra 1937, ob 10. uri dopoldne na pokopališče k Sv. Marjeti.

PONTKVE, dne 8. decembra 1937.

ALOJZIJ, EMANUEL in RUDOLF, sinovi; PEPCA, MARA, CILKA in IVANKA, sname; JURČEK, MARIJANCA, CVETO, BOGO, RUDKO in EMANUEL, vnuki; ostalo sorodstvo.

Premiera! KINO IDEAL
Leonecavallova znamenita opera GLAVNO VLOGO POJE
TENORIST
„BAJAZZO“ Richard Tauber
 Danes ob 16., 19. in 21.15 uri

DNEVNE VESTI

— **Kralj bote devetemu sinu.** Kralj Peter II. je bil kralj bote devetemu sinu kmetu Mile Stojanoviču v vasi Tavani pri Bosanskem Petrovcu. Kralja je zastopal polkovnik Vojislav Prizic.

— **Iz državne službe.** Opuščen je bil iz državne službe Mlakar Oskar, policijski stražnik-priljubljen pri upravi policije v Ljubljani. V višjo skupino sta napredovala častarja-služitelja Franc Drinovec pri tehničnem razdelku sresnega načelstva v Kranju in Vincenc Vidic pri tehničnem razdelku sresnega načelstva v Novem mestu.

— **Iz banovinske službe.** Imenovan je tehnik Marinšek Vilko za banovinskega uradniškega pripravnika pri banski upravi v Ljubljani. Premješčen je po službeni potrebi dr. Prijatelj Anka, uradniški pripravnik banovinske bolnice v Mariboru v isti lastnosti v banovinsko žensko bolnico v Novem mestu.

— **Takve na sportne prireditve bodo znižane.** V Zagrebu se je mudil v tork minister za telosno vzgojo dr. Miletič. V pogovoru z novinarji je izjavil, da bodo prireditve znižane za enkrat vsaj toliko, da bodo neš sportniki pomirjeni. Že prej si je kot član finančnega odbora prizadeval, da bi se takse na sportne prireditve vsaj znižale, če ne odpravile. Zdal bo stori kot minister vse, da se to končno zgodi in upa, da se mu bo to tudi posrečilo.

— **Kako pomagati našemu turizmu.** Poročali smo že, da se je sestala v trgovinskem ministristvu širša konferenca vseh na napredku našega turizma zainteresiranih činiteljev, zastopnikov ministrstev, trgovinskih odborov, turističnih zvez itd. Konferenco je otvoril in vodil minister dr. Vrbanič, ki je v svojem govoru naglašal pomen turističnega dela v naši državi in prizadevanja vlade, posebno trgovinskega ministristva za napredke turizma. Ljudem je bil ožji odbor, ki bo pripravil predloge za izpolniteljne uredbe o pospeševanju turizma. Glede sanacije hotelistva bo sklicana posebna konferenca, glede maksimiranja cen bo pa izdana posebna uredba na temelju obrtnega zakona.

KINO SLOGA
 Sami se danes in jutri!
 Eden izmed najlepših čehoslovanskih filmov
PATER VOJTEH
 V glavnih vlogah: Rolf Wanka, Jitina Štepičnikova, I. A. Struna, Jaroslav Marvan

MATICA
 Borba za znanost in ljubezen v prekrasnem in napetem vefilmu
LUC V MEGLI

UNION
 Film iz časa Friderika Velikega
PLES NA DVORU
 (Das schöne Fräulein Schragg)
 V glavni vlogi Hansi Knotek

Predstave danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri

— **Povečanje carinskih dohodkov.** Od 20. do 30. novembra so znašali carinski dohodki 29.245.181 din. Lani v istem času so pa znašali 23.424.217 din, kar pomeni, da so se povečali za 5.820.964 din ali 24,85%. Od 1. aprila do 30. novembra so znašali carinski dohodki 702.511.574 din, dočim je bilo določeno v proračunu 580.243.341 din kar pomeni, da so bili večji za 122.268.233 din. Lani od 1. aprila do 30. novembra so znašali carinski dohodki 522.031.374 din in so se torej letos povečali za 189.480.190 din ali 36,47%.

— **Izplačilo državnice** in banovinskega dolga bolnicam. Minister socialne politike in narodnega zdravja Dragisa Cvetković je odredil naj zbrati bolnice poltako o tovarniških stroških, ki padejo na breme države in naj se ugotovi koliko dolguje država po edinim banovinskim bolnicam, da se končno uredi to vprašanje. Raza tega pa dolgujejo bolnicam tudi banovine in mestne občine na bolniških stroških. Zaradi tega dolgov so začle mnoge bolnice v težak položaj. Finančni minister je že izdal navodila kako naj se to vprašanje uredi. V ta namen so prišle v banovinske proračune za leto 1937, 1938, dolgovom odgovarjajoče postavke. V proračunu dravske banovine znaša ta postavka 8.000.000 din.

— **Iz »Službenega lista«.** »Službeni list kr banske uprave dravske banovine« št. 98, z dne 8. t. m. objavlja ukaz o občni amnestiji za vsa tiskovna dejanja, uredba o taksih olajšavah za menične zadolžitve denarnih ustanov in zadrug po specialnih kreditih pri državnih denarnih ustanovah, Narodni banki in Priv. agrarni banki, pravilnik o opravljanju honorarne zdravniške službe in o kumulaciji honorarjev za zdravniške osrednjega urada in njegovih krajevnih organov, — takso za pritožbe, pojasnilo, odločbo glede nakupa frankov za potnike v Francijo nadav (ažio) na zlato pri plačilu carinskih davčnin, in vplačila iz zavarovanja in pozavarovanja v novi italijanski kilring.

— **Dalmatinsko vino se je podražilo.** Iz Dalmacije poročajo, da je povpraševanje po vinu tam zelo veliko. Zato se je vino podražilo. Na Visu so zadnje dni prodali 20.000 hl vina, kar se ni še nikoli zgodilo. Do pomladi bo najbrž na Visu prodano že vse vino, kar ga imajo.

— **Južno vreme tudi v planinah.** V tork dopoldne je kazalo, da bo zopet pritisnil mraz. Komaj je pa zapadlo nekaj prstov suhega snega, se je vreme izpremenilo, pritisnil je jug in jelo je deževalo. Nekaj smučarjev se je napotilo v tork popoldne v planine, misleč da bo

smuka ugodna, pa so se zamotili. Do večera je bil sneg še suh, čez noč je pa pritisnil jug tudi v planinah in večeraj zjutraj je bil sneg že mok. Čez dan je bilo večinoma deževalo. Snega je v planinah zdaj povsod za smuko dovolj, le da je zamenkrat še južen. Dokler ne pritisne zopet mraz, ne bo torej s smuko nič.

— **Nova grobova.** Na Ponikvah je umrl večeraj zjutraj po dolgi in težki bolezni v 72 letu starosti posestnik in gostilničar Florjan Germovšek. Pokojni je bil splošno znan in priljubljen. Zapušta tri sinove. Pogreb bo jutri ob 10. dopoldne na pokopališču k Sv. Marjeti. V Ribnici je umrla večeraj učiteljica ga. Ivana M. Rožman, stara 48 let. Pokojna je bila odlična zgojiteljica in težko jo bodo pogrešali poleg svojcev zlasti šolski otroci. Pogreb bo jutri ob 10.30 v Ribnici. Pokojnikoma lahka zemlja, težko prizadetim svojcem naše iskreno sožalje!

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo sremenišljivo oblačno, nestanovitno vreme. Večraj je deževalo v Ljubljani, Mariboru, Zagrebu in na Rabu. Najvišja temperatura je znašala v Sarajevu 18, v Splitu 17, v Beogradu 15, v Mariboru 6, v Zagrebu 5, v Ljubljani 2,5. Davi je kazal barometer v Ljubljani 757,5, temperatura je znašala 2.

— **Dva poškodovanca.** Na kirurški oddelki splošne bolnice so davi prepeljali 28 letnega ogljarja Marka Lunča, iz Sere Reke v savski banovini, zaposlenega pa v gozdovih nad Litijo. Ogljarji so se večeraj nekoliko pozabavali in so napili v neki gostilni žganja. Ko so se zvečer vrnili v svoje kolibe v gozdu, je pa nastal med njimi prepir, ki se je kmalu razvil v splošen pretep. Med pretepom je eden izmed ogljarjev pograbil sekuro in udaril v nje Lunča po glavi. Prebil mu je lobanjo in je Lunča obelzel nezavesten. Tovariši so spravili težko poškodovanega Lunča v dolino, nakar so ga prepeljali na litjski kolodvor in naprej v Ljubljano. Kakor se ugotovilo v bolnici, visi Lunčovo življenje na nitki. — Zrtev srovega napada je postal že na Miklavžev večer tudi 20-letni posestnikov sin Vincenc Pogačar iz Zlatega polja pri Lukovici. Ko se je vračal z miklavževanja na Brdu, sta ga v temi pričakala dva fanta iz sosednje vasi in ga z železnim drogom pobila na tla. Zjutraj so ljudje spravili poškodovanca domov, večeraj pa so ga morali prepeljati v bolnico, ker se je izkazalo, da ima prebito črepično.

— **Najdena ženska obleka.** V bližini cerkve sv. Lovrenca nad Polhovim gradcem je bila oni dan najdena modra plezeta jopica, temno modro krilo, bluza in nekaj perila. Zraven je ležal tudi denarj ter ženska ročna torbica. Najditelj je izročil obleko na orožniški postaji v Polhovem gradu, kjer naj se lastnica javi.

— **V Trst in Gorico za Božič** ob 24. do 26. decembra in v Abbazio. Trst in Gorico za Novo leto ob 31. decembra do 2. januarja pridedi Putnik izlete z vlakom in avtobusi. Cena vožnji za Trst din 130, Gorico din 150, Abbazio din 140 z vlakom. V Abbazio z avtobusom din 180. Zelo ugodni aranžmani od din 160 do 260. Ostale informacije in prijave pri bilietarnah Putnika v Ljubljani in Tourist-Office na Jesenitah.

— **Divji lovec** ustrelil gozdarja. V velikem hrastovem gozdu blizu Daruvara je divji lovec ustrelil gozdarja Josipa Leskovarja. S svojim sinom je hodil Leskovar po gozdu, kjer je mnogo divjačine. Naenkrat sta našle na štiri divje love, ki so jeli takoj streljati. Leskovar se je zgrudil mrtel, njegov sin se je pa rešil tako, da je legel, čim je zagledal divje love. Kroglja iz puške divjega loveca je zadela Leskovarja naravnost v prsi.

Iz Ljubljane

— **Li Mestno strokovno knjižnico** so odprli na magistratu v tork. Namestena je mestnemu uradništvu, ki si bo lahko poglabljalo strokovno znanje. Posamezni mestni uradi imajo svoje knjižnice, ki pa ne ustrezajo vsem potrebam in osrednja strokovna knjižnica je bila zelo potrebna. Slovesnosti so se udeležili nekateri mestni svetniki in vsi načelniki mestnih uradov. Govoril je župan dr. J. Adlešič. Nazadnje je načelnik mestnega socialnega oddelka predaval o socialnem skrbstvu na Čehoslovskem, kjer je bil letos na študijskem potovanju.

— **Li Po zgledu drugih univerz,** ki imajo tudi lep akademski pevski zbor se je pred 10 leti začela akcija, da se tudi na ljubljanski univerzi osnuje pevski zbor. Akcija je odlično uspela in zbor je postal tradicionalna in častna ustanova visokošolcev ljubljanske univerze. V letošnjem letu praznuje zbor 10 letnico svojega uspešnega in trudopolnega dela, ki naj doživi svoj praznik v ponedeljek dne 13. decembra t. l. ob 20. uri v veliki dvorani Unionsa s koncertom izbranih slovenskih umetnin in narodnih pesmi. Predprodaja vstopnic se vrši dnevno od 8. do 19. ure na univerzi v varilarni loži. Zaradi velikega zanimanja pohitite za nakupom vstopnic.

— **Li Neprijetni prazniki.** Zdal se meščani ne veselo praznikov in nedeli, ker so v zadregi, kako bi prebili čas, ko so kot priklicani na mesto. Mislijo morajo na božič ter ne morejo uiti iz mestnega dolgočasia, brozge in megle ker jim finančni minister ne odobri kreditov za daljše nadejske izlete. Mnogi so se veselili v tork, da bodo presnučali praznik, toda vreme se je temeljito skazilo ter so morali praznik — presnučati. Zdi se, da je Miklavž posegel globoko v žep meščanov, ker včerajšnje prireditve niso bile posebno dobro obiskane in tudi v zabaviših ni bilo gneče.

— **Li Prebivalci skednja** na ljubljanskem Barju izvrstno zabavajo obiskovalce Sentjakobskega gledališča. Ogledite si zabavno Kranjčev komedijo »Skedenj«, ki jo ponovno Sentjakobčani poseljujejo v soboto 11. in nedeljo 12. t. m. ob 20.15, in naslednje se boste zapitemu filozofu Senici, jeclavemu Petru, Jeri, Mihi in drugim. Igra je dosegla pri vseh doseganih vpriizoritvah velik uspeh. Občinstvo je nekajkrat prekinilo igrjo pri odprti sceni z navdušenim aplavzom. Pri predstavi sodelujejo prvi igralci

odra. Kdor se hoče dobro zabavati, naj posesti predstavi, ki sta poslednji v letošnji sezoni.

— **Li Pogostokrat srečamo** na koncertnih odrih velikih mest mlade nastopalce, ki se odlikujejo z izrednim talentom in kar je popolnoma naravno, tudi z veliko pridnostjo. Eden največjih sodobnih klavirskih talentov je brez dvoma mlada Nada Branković, ki je doma iz Beograda. Ponovno moramo poudariti, da je dobila priznanje tudi v mednarodnem svetju, posebno na mednarodnem festivalu na Dunaju leta 1936, ko je dobila v skupini najmlajših igralcev prvo darilo. Jutri zvečer ob 20. uri nam to igra la v mali Filharmonični dvorani koncertni spored, ki je sestavljen iz del svetovne literature, katere izvajajo tudi pravi klavirski umetniki. Ker je Nada Brankovićeva v resnici izreden pianistični talent, opozarjamo na njen koncert, za katerega so dobe vstopnice v knjižarni Glasbene Matice.

— **Li Novi odbor Društva medicincev.** Na 35. rednem obnem zboru Društva medicincev je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik: Radek Blaž, podpredsednik: Koršič Marko, tajnik I.: Zila Peter, tajnik II.: Šušter, Šit Stanka, Maraznik I.: Grobelnik Štefan, blagajnik II.: Končan Oskar, knjižničar I.: Kozak Mitko, knjižničar II.: Gorjanc Gorazd, gospodar: Predanč Edo, revizorja: Janežič Vokoslav, Korsika Lopa.

— **Li Legija koroških borev** v Ljubljani poziva v Ljubljani bivajoče člani in vse one, ki so se udeležili osvobodilnih bojov, da se udeležijo članske seelanke, ki se bo vršila dne 11. XII. ob 20. uri zvečer v društvenem lokalu. Pred škofijo 18 (Gostilna pri Sokolu). Ne sporedu je zanimivo predavanje dr. Branka Vrčuna: Mi in naše manjšine.

— **Li Planinci!** V pisarni SPD na Aleksandrovi cesti 4/1 so že na razpolago vstopnice za jutrišnje zanimivo predavanje dr. Herberta Tinega o plavotah, gorah in ljudih v Tibetu. Mlad znanstvenik-geolog nas bo v besedi in s krasnimi slikami seznanil s popolnoma tujnimi kraji v Tibetu ter opisoval tudi običaje tamanišnega ljudstva. Predavanje se prične točno ob 20. v Dolavski zbornici. Vsi ljubitelji gorske prirode, pridite zanesljivo na to zanimivo predavanje.

— **Li Društvo »Tabor«** priredi drevi ob 20. v dvorani Delavske zbornice literarni večer pesnikov in pisateljev rodom iz Julijeke Krajine. Dejstvo, da bodo recitali svoja dela literati osebno, bo privabilo na večer vso našo javnost, ki se zanima za našo sedo kakor tudi ono, ki so ji pri srcu se nereseni problemi našega naroda. Odlomke iz svojih del bodo recitali gg. dr. Ivan Pregelj, dr. Igo Gruden, Janko Šamec, Josip Ribičič, dr. Bogomir Majnaga, Stano Kosovel, dr. Vladimir Bartel in Ciril Kosmač. Njihov nastop je vzbudil med našo javnostjo silno zanimanje, saj obeta biti večer, kakoršnih nismo vajeni. Nizka velonina onogočja vstop vsakomur. Z umetniško stranjo večera pa je združena tudi dobrodelna, saj je čisti dobiček namenjen društvenim dobrodelnim cilom, predvsem vzdrževanju prenočišča za brezposelne rojake iz Julijeke Krajine.

— **Li Poklicna žena** — mati, to za nočjo četrtak, najavljeno predavanje na sentjakobski šoli se zaradi smrti v rodilni predavateljice ne vrši. Naslednje predavanje bo šele 13. jan. 1938.

— **Li V dnu se je našel zlat uhan.** Kdor ga je izgubil, ga dobi pri vratarju istotam.

— **Li Izpostavljeno otroško trupelo.** V tork je nekdo našel ob občinski poti iz Male vasi proti Ježici trupelo meškega deteta. O najdišč so bili obveščeni orožniki in zdravnik, ki je ugotovil, da je bilo dete rojeno s šestimi meseci in je prišlo na svet najbrž mrtvo. Trupelo, ki je bilo zavito v moder prt, so prenesli na pokopališče k Sv. Juriju, kjer so ga pokopali, mater pa iščejo orožniki.

Iz Celja

— **c Solzoko društvo Celje-matica** bo v nedeljo 12. t. m. ob 18.30 ponovilo v Mestnem gledališču akademijo, ki jo je priredilo 20. novembra, na predvečer praznika zedinjenja z veličnim uspehom. Vabljeno so tudi pripadniki zunanjih solzokskih društev. Zunanji obiskovalci imajo ugodne zveze z vlaki in avtobusi.

— **c Upokojeno učiteljstvo** iz Celja bo imelo svoj redni sestanek v soboto 11. t. m. ob 16. pri tov. Grahnu na Dečkovi cesti v Gaberju.

— **c Napad in nesreča.** Pred neko gostilno na Ljubljani pri Celju so neznani moški v nedeljo zvečer napadli 21letnega, sina dalmatice Alojza Rosarja z Ljubljane. Udrihali so po njem s palicami in rokami s tako silo, da so mu prebili lobanjo in ga poškodovali tudi po vsem telesu. Ko se je vračala 24letna, v rudniku v Ljubljah zaposlena delavica Pranciška Hraščnikova iz Zabukovce v nedeljo z dela, je padla na polzki cesti tako nezrečno, da si je zlomila desno roko v zapestju. Poškodovanca se zdravita v celjski bolnici.

— **c Umrla je** v sredo 76letna kuharica Neža Umrova, ki je stanovala na Masarykovem nabrežju 9. Ko se je vračala oirog 6. zjutraj iz kapucinske cerkve, jo

je na Masarykovem nabrežju zadela avtomobil. Strelja je na mestu umrla. V tork zvečer je umrl v Tovarniški ulici 7 v Gaberju v starosti 76 let posestnik ter bivši gostilničar in mestni policijski stražnik Karel Šebanič. V Lastnem domu 18 v Gaberju pa je umrla v starosti 84 let vdova po tovarniškem delavcu in mestna rova Teresija Koprničnikova, rojena Fajnova.

Iz Maribora

— **Militar dr. Zgleda si** je v tork dopoldne ogledal Mariborski otok, stadion ŽNK Železnice in telovadnico mariborskih šol. O vseh teh napravah se je zelo laslavo izrazil in obljubil vso svojo moč, pa tudi vso možno materialno pomoč. S popokanskim urzovnikom je g. minister odpoval iz Maribora.

— **Školi OUNS** v srozu Maribora desni breg, ki so se vršili v Hotinji vasi in v Hotah, so zelo dobro uspeli. Na obeh je govoril narodni poslanec Milan Mravljje, ki je številnim zbranim pristaešem nacionalne misli toinail vso pojave v naši notranji in zunanji politiki. Oba škola sta bila dokaza uspešnega preporeda v nacionalnih vrstah.

— **Potnikom v inozemstvo.** Avstrijska policija ekspozitura na glavnem kolodvoru sporoča: Oopravljanje vlakov v Avstrijo se vedno zakasnuje radi potnikov, ki prihajajo k vidiranju potnih listov tik pred odhodom vlakov. Zato vabi ekspozitura vse občinstvo, ki potuje v Avstrijo, da si preskrbi vrozna dovoljenja že dan pred potovanjem. Pred odhodom vlakov se bodo vidirali potni listi samo v res nujnih primerih.

— **Ogled.** V stanovanju železnice Ivana Hauptmanna v Trstenjakovi ulici je radi naprednega ravnanja njegove služkinje s srečo izbruhnil požar. Gasilcem, ki so bili o požarni nevarnosti obveščeni, ni bilo trobe stopiti v akcijo, ker so že domačini s pomočjo sosedov nevarnost odstranili. Škoda je precejšnja.

— **Tuji v novembru.** V mesecu novembru je bilo na prijavnem uradu zgladenih 199 tujcev. Od teh je 64 izozemcev in sicer 38 Avstrijcev, 13 Nemcev, 7 Italijanov, 4 Čehi in en Madžar in Anglež.

— **Šah.** Šahovski oidek železnice je odigral v nedeljo v Ptujju šahovski dvojboj z igralci Ptujjskega šahovega kluba, ki je končal z neodločenim rezultatom 4:4.

— **15 kg čokolade** je nekdo ukradel uslužbencu tovarne »Mirna« s trčička na Aleksandrovi cesti. Ukradena čokolada velja 450 dinarjev. Je pač čas sv. Miklavža, ki potrebuje čokolado.

Dr. Marjan Pogačnik

Celje, 9. decembra

Snoči ob 19.30 je v celjski bolnici po kratki bolezni v četu mladosti umrl dr. Marjan Pogačnik, sekundari na kirurškem oddelku javne bolnice. Umrl je na posledicah trebušnega legarja, ki razsaja v celjski bolnišnici, in mu je zdaj podlegel že drugi zdravnik. Nedavno je namreč umrl za trebušnim legarjem tudi mladi dr. Verbič.

Pokojni je bil rojen 1. julija 1910. v Ljubljani kot sin bivega povojenika za vojsko pri deželni vadi v Ljubljani dr. Lovra Pogačnika. V celjski bolnici je bil šole od 1. novembra 1936. Bil je simpatičen, nrogo obetajoč zdravnik, priljubljen pri vseh, ki so ga poznali. Za njim žalujejo štiri seestre in brat. Njegovo truplo prepeljejo iz Celja v Ljubljano. Bodi mu lahka domača gruda, prizadeti ugledni rodbini iskreno sožalje!

Iz policijske kronike

Ljubljana, 9. decembra

Mizaraki pomočnik Tine R. se je snoči zasedel v nekem lokalu v Kolodvorski ulici, kjer se je zabaval v družbi lahkovitke Mariice. Tine se je počeno napil in privoščil vinskih dobrot tudi Mariici, kolikor si jih je počelela. Ko so po policijski uri že ugasili luči, je Tine še vedno sedel v svojem kotu, dočim je bila Mariica s gosti že odšla. Tine, ki je truden in ves omamljen snopal, so komaj dvignili s stola, nakar je ugotovil, da mu je zmanjkala siva suknja, ki je ves večer visela na kljuki za njegovim hrbtom. Tine je ves razburjen zahteval, naj mu suknjo vrnejo, a je moral gostilničar na žalost ugotoviti, da jo je najbrž snel nepošten gost. Tine je svojo nesrečo potopil tudi stražniku, nakar ga je ta pobaral, v kakšni družbi je bil. Tedaj pa je Tineu šlo v glavo misel: »Pa da ne bi Mariica...« S stražnikom sta jo nahlinila v eno sosednjih ulic, kjer sta kmalu zagledala pred vrati neke hiše bučno postavo, ki je bdel vtičala ključ v ključavnico. Bila je Mariica in sicer oblečena v Tineovo suknjo, ki ji je segala skoraj do tal. Namestu, da bi šla domov, je morala tatica s stražnikom v zapor, dočim je Tine, čeprav potolažen, vendarle nekoliko razumaran oblačil spet najbero suknjo, ki jo je hotela dati Mariica. Kakor je kasneje izpovedala, svojemu fantu, nekemu brezposelnemu slikarju.

Iz policijskih v sodne zapore je moral danes Janez T., ki je na dokaj čuden način zašel v kriminal. V tork popoldne se je zgledal pri nekem svojem prijatelju na Karlovski cesti in ga poprosil, naj mu posodi svrniki, češ, da mora po opravljeni Okrožni uradi za zavarovanje delavcev. Prijatelj mu je ustregel, toda Janeza in tudi svojega svrnika ni več videl. Njegova žena, ki je bila tudi v strbeh za možovo obleko, je iskala Janeza na stanovanju, pa ga ni našla. Šele zvečer ga je po naključju srečala na Starem trgu in sicer pljenega. Takoj je stopila predenj in ga vprašala, kje ina svrniki. Janez je dejal, da ga je spravil v vintoku v Florjanski ulici, pa se je izkazalo, da lže. Emergna žena je pozvala stražnika, ki je Janeza aretirala, nakar je priznal, da je izposodil svrniki, vreden nekaj slotakov, prodal za tri kosevde mezanemu krošnjarju, nato se pa vso del k ltru dalmatince... Soudski mojster Ivan M. iz Trnava je večeraj našel pred kinom Matice na svojo nivo služkinjo Franko Z., ki je pred dnevi pobegnila od hiše in se šla potepat v Ljubljano. Mojster je takoj pozval stražnika, ki je na njegovo zahtevo spravil Franko na polje. Mojster je namreč prijavil, da je Franka nevarna tatka, ki mu je ukradla za vrhnan kovčeg raznih predmetov, kakor perla, ševljv in druga drobnarije. Franka je tatvino tudi priznala in povedala, kje stanuje, nakar so ukradene stvari prinesli na policijo in jih vrnili lastniku.

Natakarica Marija Škerij, zaposlena v gostilni »Stara Solca« na Celovški cesti je prijavila, da ji je nekdo odnesel iz stanovanja črn plašč, 1 kg sladkorja, več klobas in hubertus plašč. Škerijeva je oškodovana za okrog 700 din.

Delevec Šerif Šabič, ki je ponoči spal v baraki v Marmontovi ulici, je nenkrat zaslišal pri vratih krlanje in praskanje. Ko je planil z ležišča, so se že odprla vrata in je neznanec skočil vanj. Požri je Šerifa po tleh in ga precej poškodoval, nakar je ta spet pobegnil, ker je Šerif klical na pomoč. Kasneje je Šerif prijavil stražniku, da je vlomilec najbrž skušal odnesti denar, za katerega je moral vedeti, da ga Šerif hrani v baraki. Drznega vlomila policija zaseduje.

Jaz Vam varujem kožo!

Rdeča, hrpava in apokana koža dokazuje, da Vaša koža nima dovolj odporne sile, da je torej slaba. Zato je potrebno, da jo krepčate in sicer z NIVEA. Kajti NIVEA vsebuje »Eucerit« in prodira skozi kožne luknjice globoko v kožo, ji dovaja hrano, jo krepča in ji zvišuje odporno silo. Zato uporabljajte redno NIVEA, da bi Vam ostala koža nežna, mehka in gibčna kljub vlažnemu in hladnemu vremenu!

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklci, izjave beseda Din 1.—, davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO
 Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 5 Din

DOUK
 Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 5 Din

NOVI MODELI
 Zimske suknje, nepremičljive Hubertus plašče, obleke, perilo t. t. d. prodajamo še vedno z znatnim popustom.

PRESKER
 Sv. Petra cesta

KLISEJE
 100. VEŠČANJE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NAŠIP 23

PRODAM
 Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 5 Din

ORENOVA JUDICA
 In evcelitni med nudi uajeneje J. MENART, Domžale. 50L

ga. Ivana M. Rožman
 UČITELJICA V RIBNICI NA DOL.
 večkrat predvidna s tolašil sv. vere.
 Pogreb bo v petek ob pol 11. uri s sv. mašo v Ribnici.
 Sv. maše zadušnice se bodo darovale v Ribnici, Ljubljani, St. Vidu, Dolenji vasi, Šišni in drugje.
 RIBNICA, dne 8. decembra 1937.

ZALUJOČI SOPROG
 in ostalo sorodstvo

Makulturni papir
 proda
 uprava »Slovenskega Naroda«
 Ljubljana, Knafljeva ulica štev. 5

Smola z rožicami poezije

Trinajstič pred sodniki zaradi sleparij s Prešernovim „Sonetnim vencem“

Ljubljana, 9. decembra. Po zaslugi Alojza Grčarja se je izgovorilo pred malim senatom te dni tudi ime Franceta Prešerna. Ni šlo za literarno pravdo ali kaj podobnega, šlo je za sleparije z mokrocvetičnimi rožicami poezije, ki jih je napisal nesrečni France Prešern s svojim „Sonetnim vencem“.

Kakor je znano, smo dobili pred letom dni posebno izdajo Prešernovega „Sonetnega vena“, katerega založnik ni na mah prodal, kakor je najbrže upal, glede na to, da knjiga vsebuje bisere naše literature. Prav prozaično je založnik moral najeti akviziterje, da so po vsej deželi nabirali naročnike. Tudi Alojz Grčar, ki je bil svoje čase gradbeni tehnik, se je ponudil in založnik je angažiral.

Vremena bodo Kranjcem se zjasnila, je premišljeval akviziter Grčar, ko je jadral po deželi s „Sonetnim vencem“, jim milše zvezde, kakor zdaj, sijale! Vremena pa se kar niso hotela zjasniti. Grčar ni imel kdo ve kakšnega uspeha s poezijami. Prešern je že sam povedal, da iz krajev niso, ki v njih sonce sije. Dandanes je povsod dovolj žalosti in nesreče že brez Prešernovih solz, ki so mu lile v samotni iz oči v brezupnem hrepenjenju po Juliji. Skratka, po nekaj tednih akvizicije je Grčar vedel, da se njemu čisto gotovo vremena ne bodo zjasnila. Glede Kranjcev je drugače, oni lahko čakajo na boljše vreme bolj potrpežljivo kot akviziter, ki nima pare v žepu in mu more samo prodani izvod poezij potolažiti želodec in pogasiti žej.

Tako se je zgodilo, da se je oglasila v Grčarju stara lopovska žilica. Bil je namreč že dvajsetkrat kaznovan, večinoma zaradi sleparij. Od l. 1926 je že na nevarnih poteh, ki se nehalo navadno pred sodiščem in v zaporu. Prestal je že 18 mesecev težke ječe. Ko je zaradi sleparij s „Sonetnim vencem“ stopil trinajstič pred sodnika, smo takoj spoznali starega znanca iz pred sodišča. Zagovarjal ga je dr. Drusko- vič, ki je predlagal, kakor njegovi tovariši pred tolikimi meseci, ko je bil Grčar dva-

najstič pred sodniki, naj obtoženca preiščejo psihijatri. Grčar se vedno zagovarja, da v njegovi glavi ni vse v redu, odkar ga je zasula na fronti granata. Čudno je le to, da zna kljub temu s pustolovskiimi sredstvi premamiti ljudi, čeprav je zmešan. Po njegovem zagovoru smo sodili, da je izredno pretkan in zadosti inteligenten, da se mu posreči tudi pametne ljudi prepričati, da je na primer banovinski inženjer.

Založnika je osleparil za 915 din, ker mu je prinesel ponarejene naročilnice. Enostavno je podpisal na naročilnicah znane ljudi, ki so seveda debelo gledali, ko jih je naročnik terjal za naročnino. V nekaj primerih je dobil na račun, pa je denar obdržal zase, nekatere lahkoverneže je pa oškodoval na ta način, da jih je napumpal na račun mokrocvetičnih rožic poezije. Na Jesenicah je pa igral velikega gospoda. Izdal se je za banovinskega inženjerja, ki ima izvršiti veliko delo pri Koroski Beli. Priporočeval je, da ima 3000 din plače in vsak dan 100 din dijete. Verjeli so mu in ga spoštljivo pogostili v gostilnah. Jedel je in pil kot se spodobi za banovinskega inženjerja, za ceho pa seve ni imel denarja. Tako je postal sumljiv. Tedaj ga je policija že iskala. Orožniki so ga prijeli in Grčar je priznal vse sleparije. Pred sodniki je trdil, da sploh ni bil na Jesenicah.

V Zagrebu je imel tudi precej uspeha, toda ne s „Sonetnim vencem“, temveč v sleparijah. V zagrebški prestolnici je bil pa bivši avstrijski oficir-invalidi, ki si trdo služi vsakdanji kruh s prodajanjem poezij. Nekatere je do srca ganil in posodil so mu nekaj denarja. Za spremembo se je izdal tudi za koroškega borca, ki je kri prelival za osvoboditev.

Senat je ugodil predlogu državnega tožila, naj se zaslisi osebnost založnik „Sonetnega vena“. Kaznjava je bila preložena od 17. t. m. Dotlej bo Grčar lahko premišljeval v preiskovalnem zaporu o vremenih, ki se njemu, niti Kranjcem nočejo zjasniti.

Angleški državljani — madžarski patriot

Ko se je Laszlo pred 37 leti definitivno preselil v London in oženil s hčerko slovečih rodne irskih industrijcev Guinnessov, je ostal še vedno ogrski državljani. Cesar Franc Jožef, ki ga je tudi portretiral, ga je povabil leta 1912 v plemiški stan s privednikom »von Lomboš«. Šele leta 1914 je Laszlo zaprosil za angleško državljanstvo in dekret je dobil istega dne, ko je napovedala Anglija Nemčiji vojno. Na Ogrskem, kjer so bili silno navdušeni za vojno, je nastalo zaradi tega veliko ogorčenje, toda po krivici, kajti dogodki prihodnjih mesecev in let so pokazali, da je ostal Laszlo navzlic angleškemu državljanstvu madžarski patrijot. Angleški državljani in dvorni slikar Laszlo je tihotaplil preko španskega poslanstva na Ogrsko pisma, v katerih je želel svojim rojakom v avstro-ogreski armadi srečen konec vojne, podpiral je bogate sorodnike, živčeval je sovražni državi in bil je aretirani, ko je hotel pomagati nekemu madžarskemu poročniku, ki je bil pobegnil iz ujetniškega taborišča v Yorkshire. Angleške oblasti so internirale Laszla za dve leti v Isingtonu.

Kot veleizdajalec je pa prišel pred sodišče šele po vojni. V najboljšem primeru mu je pretila izguba angleškega državljanstva, toda zagovornik, sedanji finančni minister, sir John Simon, ga je tako sijajno zagovarjal, da je bil oproščen. Kot priča je nastopil tudi madžarski predsednik Bal-four, ki je naslovil na porotnike naslednje besede: »Gospodje, po mojem mnenju bi obtoženec ne bil vreden angleškega državljanstva, če bi bil ravnal drugače, kakor je ravnal. Na njegovem mestu bi bil storil jaz isto!«

Ogromni honorarji

Trajalo je seveda več let, predno je Laszlo zopet dosegel svoj prvotni položaj v angleški družbi. Leta 1930 je dobil od likovancev, kakršnega ni dobil pred njim še noben umetnik tuje krvi. Ekskluzivno in ugledno društvo umetnikov »British Society of Arts« ga je izvolilo za predsednika. Laszlo se je bil sčasoma po zunanosti in načinu življenja prelevil v pravega Angleža. V njegovem prekrasem gradu se je rado zbiralo visoko angleško plemstvo. Njegovi honorarji so bili najvišji, kar jih je kdaj dobival umetnik v Angliji. Za portrete je dobival po 1.000 funtov sterlingov, za slike v naravni velikosti po 2.000 ali v našem denarju blizu pol milijona. Ceneje ni slikal, pač pa brezplačno. Ameriški milijonarji so se morali zglašiti pri njem mesec dni prej in med viso-

kim angleškim plemstvom je spadalo k bontonu naročiti svatbeno sliko pri Laszlu. Tudi sedanji kralj in kraljica ter kraljevi bratje so se dali za poroko slikati pri njem.

Zadnja leta svojega življenja pa Laszla portretiranje ni več veselilo. Njegovim umetniškim ambicijam to ni več ustrezalo, razen tega je pa imel dovolj denarja od svoje bogate žene, s katero je živel v srečnem zakonu in imel pet sinov. Zadnje čase je delal na velikem delu, ki naj bi prikazalo trpljenje žen med svetovno vojno. Toda tudi ta slika je ostala nedovršena. Laszla je šele teden dni pred smrtjo napadla bolezen srca. Še na smrtni postelji ga je doseglo najvišje madžarsko odlikovanje za umetnike, Korvinov red, ki mu ga je podelil državni upravitelj Horthy.

Slavna pariška premiera

Slavni francoski pisatelj François Mauriac, znan po vsem svetu s svojimi romanami, se je predstavil 22. novembra Parizom kot dramatik. Njegov gledališki debut je bil slaven, kajti Mauriac je debutoval v Comedie Française. Njegov nastop je bil dogodek za Pariz. Mauriacova pesniška igra »Asmodea«, v kateri je opisana usoda mladega seminarista, ki so ga izgnali iz seminarja zaradi pomanjkanja discipline in ki osvaja potem gnan po hrepenjenju, razočaranju in ljubosumnosti do žensk, vse ženske svoje okolice, je dosegla ogromen uspeh. Ko je stopil po pariški tradiciji po tretjem dejanju pred zastor nosilec glavne vloge, preoblečen na hitro v brezhiben frak, in ko je povedal, da je vzprijeta komedija delo člana Francoske akademije Mauriaca, je zadnelo po gledališču burno ploskanje, kakršnega Molierov dom še ni doživel.

In ker občinstvo le ni nehalo ploskati, je storil glavni igralec nekaj, kar se v Comedie Française še nikoli ni zgodilo. Na oder je namreč privedel avtorja, ki ga je občinstvo sprejelo z novim valom ploskanja. A občinstvo ni bilo vsakdanje, v gledališču je bila polovica članov Francoske akademije, pa tudi Leon Blum in Camille Chautemps in ne samo Jean Cocteau, Paul Morand in Aleksander Guitry, temveč tudi baron Rotschild, filmski igralec Charles Boyer, Madeleine Carrollova in Andre Maurois, skratka vsa pariška elita. In zato so poročali pariški listi o tej gledališki premieri na prvih straneh, kar je tudi nekaj izrednega.

Krmite uboge ptičke!

Dve vojaški mesti

Angleški brigadni general North se je mudil te dni na inspekcijskem potovanju v krajih zapadno od Sueškega preliva med Ismailijo in Suezom, kjer nameravajo Angličji zgraditi dve veliki vojaški mesti. Obe mesti začno graditi že prihodnje leto in gradbeni stroški bodo znašali okrog 7 milijonov funtov sterlingov. V petih letih bosta vojaški mesti dograjeni in v njih bo prebivalo 25.000 ljudi. Angleški vojak bo do imeli tam vojašnice, oženejane stanovanjske hišice, častniki pa vile. V obeh mestih zgradi Anglija tudi šole, hotele, kinematografe, gledališča, letališča, dirkališča, kopališča in športne stadione. Belih angleških vojakov bo tam 10.000 in iz njih bodo sestavljene posebne čete za straženje Sueškega preliva.

Vest o gradnji dveh vojaških mest ob Sueškem prelivu so priobčili najprej nemški listi, ki pravijo, da bo morala šteti Anglija v ta namen težke milijone, da bi pa bila izguba Sueškega preliva za Angležne nenadomestljiva. Ta preliv je namreč ena najvažnejših žil angleške kolonialne moči. Skozi Sueški preliv vodi pot v Indijo in dalje na vzhod, kjer ima Anglija mnogo interesov. Zato Angležne gledajo na denar, ko gre za zavarovanje tega važnega preliva in za izpolnitev dolge vrste angleških utrd ob Sredozemskem morju.

Za reformo moške obleke

V Londonu je bila ustanovljena oni dan nova stranka, ki bo njena naloga boriti se za reformo moške obleke. Angleži so prišli do spoznanja, da bi morala biti moška obleka lažja, enostavnejša in lepša kakor zdaj. Nova stranka bo v prvi vrsti napovedala vojno ovratnikom, kar je zelo pametno in potrebno. Tudi moški naj bi imeli vratove proste kakor jih imajo ženske, saj je to mnogo bolj zdravo, udobnejše in lepše. Poleg vratov naj bodo gola tudi kolena. Pravemu moškemu se ni treba sramovati golih kolien, je rečeno v resoluciji, sprejeti soglasno na nedavnem zborovanju nove stranke. Če pa hočejo imeti moški gola kolena, morajo nositi kratke hlače.

Nova stranka je razpisala natečaj za osnutke najboljših in najlepših moških oblek. Natečaj se je udeležilo nad 2000 najboljših angleških krojačev.

NA DRAŽBI

— Nekdo je izgubil denarnico. Poštenega najditelja prosim, naj jo izroči v pisarni, kjer dobi 100 din najdenine. Glas iz občinstva: Jaz dam 150 din.

Od slikarja kulis do portretista kraljev

Presenetljiva kariera nedavno umrlega slikarja Filipa Laszla

Poročali smo že, da je umrl v svojem gradu v Hampsteadu v Angliji najslavnejši portretist zadnjih 40 let Filip Laszlo, star 68 let. Srčna bolezen je zaključila s tem eno najzanimivejših in najsijajnejših karijer naše dobe. Leta 1880, ko si je 10-letni siromašni židovski deček Filip Laub v Budimpešti pod pritiskom razmer začel služiti vsakdanji kruh v delavnici, kjer so se slikale kulis, pač ni nihče slutil, da ga čaka tako velika slava. Pozneje je slikal na porcelan, nekaj let je služil v fotografskem ateljeju dvornega fotografa Streliškega, potem se je pa pričela njegova slavna kariera. Zaslovel je po vsem svetu, dobil je več sto odlikovanj, podeljen mu je bil naslov angleškega barona, njegovi letni dohodki so znašali 40.000 funtov sterlingov ali v našem denarju okrog 10.000.000. Bil je sorodnik bogatega irskega plemiškega rodu Guinnessov ter osebni prijatelj vseh vladarjev tiste dobe.

Upodabljajoči umetniki imajo lahko svojo sodbo o Laszlovi umetnosti in po pravici se jeze na njegovo srečo, ki je naklonila temu njihovemu kolegi po poklicu mnogo več, nego drugim, morda vrednej-

šim. Toda Laszlo je imel, ko se je preselil v začetku našega stoletja v London, takrat že kot slaven portretist, razen svojih velikih sposobnosti tudi talent prilagoditi se konservativnemu okusu angleškega plemstva in angleškega dvora. Odklel se je svojemu prejšnjemu ogrevanju za realizem v slikarstvu in nadaljeval je v klasičnih tradicijah angleškega portreta.

Mali Laub postane veliki Laszlo

Laszlo je jel študirati z denarjem, ki si ga je bil prihranil v Budimpešti kot mlad obrtnik na budimpeštanski umetnostno obrtni šoli. Pozneje je dobil za svoje portrete stipendije, da je lahko nadaljeval študije pri Liezenmayerju v Münchnu ter pri Constantu in Lefebvre v Parizu. Da bi mogel napraviti kariero, je moral potem najprej urediti svoje verske zadeve in njegov boter Lippich, sekcijski šef v ogrskem prosvetnem ministertvu, ga je predstavil bolgarskemu kralju Ferdinandu, bivšemu husarskemu častniku. Temu prvemu kraljevskemu portretu je sledilo najprej mnogo portretov nemških vojvod in vojvodinj, potem mu je pa poverila na priporočilo vladarskega doma Koburg-Gotha angleška kraljica Viktorija portretiranje maršala sirja Georga Whita.

Leta 1899. je dobil veliko zlato kolajno pariškega salona za portret kneza Hohenzolne, leto dni pozneje pa zopet veliko zlato kolajno za portret papeža Leva XIII. Ta portret je kmalu zaslovel po vsem svetu. Pozneje je portretiral Laszlo malone vse evropske vladarje od Edvarda VII. do sedanje angleške prestolonaslednice Elizabete, pa tudi vse druge člane angleškega kraljevskega rodu. Toda portreta Jurija VI., ki ga je nedavno začel in na katerem je delal do svoje smrti, ni mogel več dovršiti. Laszlo je naslikal v svojem življenju okrog 4.000 portretov, od teh nad 2.000 v Londonu. Baš zdaj pripravljajo kolektivno razstavo njegovih najslavnejših del v Londonu.

bi se zopet enkrat naslajala ob pogledu na jasno nebo in veselo lice nasmejanega morja, pa je sladko zaspala.

Minila je ura in potem še ena. Kapitan je ta čas večkrat nervozno prihitel na krov, da bi izmeril razdaljo med podmornico in oblaki temnega dima, pod katerimi se je vedno razločnejše prikazovalo mogočno telo pomorskega orjaka.

Slednjič so jela ramena vijak zopet rezati in peniti vodo. Stroji so začeli zopet enakomerno brneti in »Marsov« nos se je ponosno zaril v valove brez pravočasno, da se je mogla podmornica pogrezniti in izginiti izpred oči posadki velikega parnika, plujočega proti daljni evropski obali...

Šele ob petih popoldne naslednjega dne se je »Marsov« periskop previdno dvignil iz morja, da bi pogledal, kje je parnik.

— Plujemo petdeset milj od obale, — je dejal kapitan. — Po osmi uri se bomo približali obali kolikor se bo dalo in do polnoči bo vse v redu.

— Ali se lahko zanesete na vaše ljudi, da so na svojih mestih? — je vprašal Walpole.

— Že tri dni čakajo tu. Vse pojde kakor po maslu. Morley se dobro spozna na to, — se je zasmajal kapitan trdno prepričan, da pojde vse gladko.

— A mi?

— Izkrcam vas raje s prvim tovorom. Če bi nam potem morda kdo nepričakovano zastavil pot, boste vsaj vi na varnem.

— Dobro — saj sem vas hotel itak sam prositi, da bi storili to. A John Morley bo zopet pravočasno vedel, kdaj znova prispete ste dejali, kaj ne, kapitan?

— Da. Tu ni treba skrbeti zanj, saj itak ne boste imeli časa, toda Johna najdete kadarkoli in lahko v ladje delnicah. Sam spregovorim z njim in potem bo zadostoval listek, ki sem vam ga izročil, da vam pove, kar bo treba.

— Kaj pa potem? Ali sprejmete tudi našega moža na krov »Marsa«? Ali se lahko zanesemo na vas?

— Storim po vaši želji — toda odgovornost pade izključno na vas. In pomnite, da se na »Marsu« tistemu možu ne sme skriviti niti las na glavi. Smo pošteni ljudje, čeprav malo jezimo carinike. To sta dva moja pogoja.

— Velja! Mi pa ne želimo doseči nič drugega, nego da bo naš ujetnik videl, da je prišel nam v roke. Zdaj se pa pripravimo k odhodu.

Kmalu se je »Mars« pogreznil v varno globino, kjer je ostal v miru do večera. Potem je pa previdno krenil proti obali in ob desetih se je gugal samo še dve milj od obale, neviden in neslučen.

Veter je bil nekoliko vzvalovil morje in ob skalnato obalo butajoči valovi so se razbijali kakor v krike jeze nad svojim brezuspešnim prizadevanjem, nad svojim brezplodnim butanjem ob strme skale in čeri.

Zalivček, zajeden v celino skoraj v pravilnem polkrogu, je bil deloma v zatišju. Tam se je dvi-

gala skupina ostrih čeri, razjednih pod pritiskom skupnih napadov valovečega morja, dežja in mraza, morda pa tudi vulkanskih potresov v davnih časih.

Ta kraj se je imenoval »Pri petih skalah«, kajti središče skupine je tvorilo pet visokih, po zarezah ločenih skal, vidnih že od daleč in podobnih postavam petih nenadoma okamenelih velikanov.

Pozimi, kadar je tu divjal vihar in šumelo razburkano morje, se je zdelo, kakor da se je zalivček izpremenil v kotel kipeče vode in niti stari ribiči se niso upali v njene vrtince, kjer je prežala na nje smrt.

Danes je pa lahko priplula v zalivček tudi podmornica in se zasedla v njem brez nevarnosti.

Kmalu sta se ločila od podmornice dva čolna in se približala skalnati obali zalivčka. Kapitan Smith je dobro poznal ta kraj in znana mu je bila vsaka skala.

Na bregu skrite so že čakale temne postave. Šele ko je Smith nritisnil na gumb električne svetilke na nosu prvega čolna in je nekaj svetlobnih znakov prerezalo temo, so odgovorile z obale lučice čakajočih z istim geslom in potem sta se čolna ustavila ob obali. Sretno roko so dvignile sodčke in zaboje, jih ovile z vrvmi in kmalu je izginil tovor na obali v temno noč.

Komaj pol ure je trajalo delo, potem se je pa kapitan zadovoljno poslovil od svojih pajdašev, da bi odplul po nov tovor.

ROLF FREMONT.

Spet v razvalinah

Pustolovski roman

— No vidiš, na drugi strani so pa zopet ljudje, ki to odobravajo. Recimo naš kapitan. Koliko zasluzi ta od vsake pošiljke sodčkov! »Marsa« ni mogel porabiti bolje, nego za to bogu ljubo delo v korist trpečih. Da so se pri tem neprestanem trudu »Marsovi« ventili tudi že nalezli malo revmatizma in naduhe, temu se ne smemo čuditi.

— Da, to je res, toda deset let je za tako mrho prav za prav kaj neznačajna starost. Toda kaj zato, vsak hoče svoje in če ne bo dal Smith svojega »Marsa« čim prej znova in dobro okovati, se mu ustavi nekega lepega dne liki trmast konj prav pred carinskimi ladjicami in potem bo mahoma konec njegove slave.

V trebuhu podmornice so se začuli udarci kladi.

— Za izpremembo se je to pot menda pripetilo nekaj na glavnem vretenu — ali slišita te udarce?

— Skratka, ustavili smo se. Pojdimo pogledat, kaj se je zgodilo in kako dolgo bo trajalo popravljanje.

Vsi trije so odšli v trebuh stoječega »Marsa«, ki se je ne glede na to še vedno mirno gugal na valovih in grel na soncu, podoben ogromni ribi, namenjeni na izlet iz mračnih globin oceana, da